WYROK SĄDU PIERWSZEJ INSTANCJI (ósma izba)

z dnia 1 lipca 2009 r. *

W sprawie T-288/06

Regionalny Fundusz Gospodarczy SA (dawniej Huta Częstochowa SA), z siedzibą w Częstochowie (Polska), reprezentowany przez C. Sadkowskiego oraz D. Sałajewskiego, radców prawnych,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Wspólnot Europejskich, reprezentowanej przez C. Giolita oraz A. Stobiecką-Kuik, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie częściowej nieważności decyzji Komisji 2006/937/WE z dnia 5 lipca 2005 r. w sprawie pomocy państwa

* Język postępowania: polski.

nr C 20/04 (ex NN 25/04) na rzecz Huty Częstochowa SA (Dz.U. 2006, L 366, s. 1), w zakresie w jakim uznaje ona niektóre środki pomocowe za niezgodne ze wspólnym rynkiem i nakazuje Rzeczypospolitej Polskiej ich odzyskanie,

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI
WSPÓLNOT EUROPEJSKICH (ósma izba),

w składzie: M. E. Martins Ribeiro, prezes, S. Papasavvas i A. Dittrich (sprawozdawca), sędziowie,

sekretarz: K. Pocheć, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 4 września 2008 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Ramy prawne

1 Zgodnie z art. 8 Protokołu nr 2 dotyczącego produktów EWWiS do Układu europejskiego z dnia 16 grudnia 1991 r. ustanawiającego stowarzyszenie między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi z jednej strony a Rzeczą-

pospolitą Polską z drugiej strony (Dz.U. 1993, L 348, s. 2, zwanego dalej „protokołem nr 2”):

„1. Poniższe jest niezgodne z właściwą realizacją Układu, o ile może mieć negatywny wpływ na handel między Polską a Wspólnotą:

[…]

iii) pomoc publiczna w jakiejkolwiek formie, z wyjątkiem odstępstw przewidzianych w traktacie EWWiS.

[…].

4. Strony uznają, że w ciągu pierwszych pięciu lat od wejścia w życie niniejszego Układu i na zasadzie wyjątku od postanowień punktu 1 [ppkt] (iii), [Rzeczpospolita] Polska może w wyjątkowych przypadkach udzielać pomocy publicznej dla wyrobów stalowych EWWiS w celach restrukturyzacji, pod warunkiem że:

— program restrukturyzacji jest związany z ogólną racjonalizacją i ograniczaniem zdolności produkcyjnych w Polsce,

— zapewnia przetrwanie firm korzystających z pomocy w normalnych warunkach rynkowych po zakończeniu okresu restrukturyzacji oraz

— wielkość i nasilenie pomocy są ograniczone ściśle do koniecznego minimum dla przetrwania i będą stopniowo znoszone.

Rada Stowarzyszenia, biorąc pod uwagę sytuację gospodarczą [Rzeczypospolitej] Polski[ej], zadecyduje, czy okres pięciu lat powinien być przedłużony".

2 Na mocy decyzji Rady Stowarzyszenia UE–Polska nr 3/2002 z dnia 23 października 2002 r. przedłużającej okres przewidziany w art. 8 ust. 4 protokołu nr 2 (Dz.U. 2003, L 186, s. 38), podczas którego Rzeczpospolita Polska mogła wyjątkowo, w odniesieniu do wyrobów stalowych, udzielać pomocy publicznej na restrukturyzację zgodnie z zasadami przewidzianymi w art. 8 ust. 4 protokołu nr 2, został przedłużony o osiem kolejnych lat, licząc od dnia 1 stycznia 1997 r. lub do daty przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej. Zgodnie z art. 2 tej decyzji:

„[Rzeczpospolita] Polska przedkłada Komisji […] program restrukturyzacji i plany przedsiębiorstwa, które spełniają wymogi określone w art. 8 ust. 4 protokołu [nr] 2 i które zostały ocenione i zatwierdzone przez krajowy organ ds. nadzoru nad pomocą publiczną (Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów)" [tłumaczenie nieoficjalne].

3 Protokół 8 w sprawie restrukturyzacji polskiego hutnictwa żelaza i stali załączony do Aktu dotyczącego warunków przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań w traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej

(Dz.U. 2003, L 236, s. 948, zwany dalej „protokołem nr 8") zezwolił Rzeczypospolitej Polskiej w drodze odstępstwa od przepisów ogólnych dotyczących pomocy państwa na udzielanie pomocy na restrukturyzację sektora hutnictwa zgodnie z postanowieniami planu restrukturyzacji i na warunkach przewidzianych w tym protokole. Przewiduje on między innymi:

„1. Nie naruszając postanowień artykułu 87 [WE] i 88 [WE], pomoc państwa udzielaną przez [Rzeczpospolitą] Polsk[ą] dla celów restrukturyzacji na rzecz określonych części polskiego hutnictwa uznaje się za zgodną ze wspólnym rynkiem, pod warunkiem iż:

— okres, o którym mowa w artykule 8 ustęp 4 protokołu nr 2 […], został przedłużony do dnia przystąpienia,

— postanowienia planu restrukturyzacji, na podstawie którego powyższy protokół został przedłużony, są przestrzegane w ciągu całego okresu 2002–2006,

— warunki określone w niniejszym protokole są spełnione oraz

— żadna pomoc państwa dla celów restrukturyzacji nie zostanie wypłacona na rzecz polskiego hutnictwa po dniu przystąpienia.

2. […]

3. Wyłącznie spółki wymienione w załączniku 1 (dalej jako »spółki objęte pomocą«) kwalifikują się do otrzymania pomocy państwa w ramach programu restrukturyzacji polskiego hutnictwa żelaza i stali.

4. Spółka objęta pomocą nie może:

a) w przypadku łączenia z inną spółką, niewymienioną w załączniku 1, przenieść korzyści wynikającej z pomocy udzielonej spółce nią objętej;

b) w okresie do dnia 31 grudnia 2006 roku przejąć aktywów jakiejkolwiek spółki nie wymienionej w załączniku 1, której upadłość ogłoszono.

5. […]

6. Całkowita pomoc na cele restrukturyzacji, która ma zostać udzielona spółkom objętym pomocą zostanie określona w uzasadnieniach zawartych w zatwierdzonym planie restrukturyzacji polskiego hutnictwa żelaza i stali oraz indywidualnych biznes planach zatwierdzonych przez Radę. Jednakże w żadnym przypadku pomoc wypłacona w okresie od 1997 do 2003 roku i jej całkowita wartość nie przekroczy kwoty 3 387 070 000 PLN.

[…]

[Rzeczpospolita] Polska nie udzieli żadnej dodatkowej pomocy państwa na cele restrukturyzacji na rzecz polskiego hutnictwa.

[…]

10. Jakiekolwiek późniejsze zmiany w ogólnym planie restrukturyzacji oraz w indywidualnych planach muszą być zatwierdzone przez Komisję oraz, tam gdzie jest to konieczne, przez Radę.

[…]

18. Jeżeli proces monitorowania wykaże, iż:

[…]

c) [Rzeczpospolita] Polska w trakcie okresu restrukturyzacji udzieliła dodatkowej niezgodnej pomocy państwa na rzecz hutnictwa i spółek objętych pomocą w szczególności,

uzgodnienia przejściowe zawarte w niniejszym protokole nie wywierają skutku.

Komisja podejmie odpowiednie środki, na mocy których każda spółka będzie zobowiązana do zwrotu pomocy otrzymanej z naruszeniem warunków ustanowionych w niniejszym protokole".

4 Rozporządzenie Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. [88] WE (Dz.U. L 83, s. 1) w art. 7 ust. 5 stanowi:

„W przypadku gdy Komisja stwierdza, że pomoc będąca przedmiotem zgłoszenia nie jest zgodna ze wspólnym rynkiem, stwierdza w drodze decyzji […], że pomoc nie zostanie wprowadzona w życie".

5 Rozporządzenie Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 (Dz.U. L 140, s. 1) w swym art. 9 stanowi:

„1. O ile decyzja szczególna nie stanowi inaczej, stopą procentową zwrotu pomocy państwa udzielonej niezgodnie z art. 88 ust. 3 [WE] jest roczna stopa procentowa ustalona na każdy rok kalendarzowy.

Jest ona obliczana na podstawie średniej stóp pięcioletnich międzybankowych transakcji swap za wrzesień, październik i listopad roku poprzedniego, plus 75 punktów bazowych. W uzasadnionych przypadkach Komisja może zwiększyć stopę oprocentowania o więcej niż 75 punktów bazowych w odniesieniu do jednego lub [większej liczby] państw członkowskich.

[…]

4. W przypadku braku wiarygodnych lub równoważnych danych i w wyjątkowych okolicznościach Komisja może, w ścisłej współpracy z zainteresowanym państwem członkowskim (lub państwami członkowskimi), ustalić stopę procentową zwrotu pomocy państwa dla jednego lub [większej liczby] państw członkowskich na podstawie innej metody i w oparciu o dostępne informacje".

6 W odniesieniu do zasad stosowania stopy procentowej art. 11 ust. 2 wspomnianego rozporządzenia wyjaśnia:

„Stopę procentową stosuje się narastająco do dnia zwrotu pomocy [(metoda składana)]. Odsetki narosłe w poprzednim roku podlegają oprocentowaniu w każdym następnym roku".

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu

7 Niniejsza sprawa dotyczy restrukturyzacji polskiego producenta stali Huty Częstochowa SA (zwanej dalej „HCz"). Restrukturyzację HCz przeprowadzono w latach 2002–2005. W tym celu aktywa HCz zostały przekazane nowym spółkom:

— w 2002 r. utworzono Hutę Stali Częstochowa sp. z o.o. (zwaną dalej „HSCz") mającą kontynuować produkcję stali HCz. HSCz wydzierżawiła urządzenia HCz do produkcji stali od syndyka i przejęła większość pracowników. Spółką dominującą spółki HSCz było Towarzystwo Finansowe Silesia sp. z o.o., którego 100% akcji znajdowało się w posiadaniu polskiego Skarbu Państwa;

— w 2004 r. zostały założone spółki Majątek Hutniczy sp. z o.o. (zwana dalej „MH") i Majątek Hutniczy Plus (zwana dalej „MH Plus"). Ich 100% akcji znajdowało się w posiadaniu HCz. MH otrzymała aktywa hutnicze HCz, a MH Plus otrzymała pewne inne aktywa konieczne do produkcji;

— aktywa niezwiązane z produkcją (zwane „aktywami niehutniczymi"), a także zakład elektroenergetyczny Elsen zostały przekazane spółce Operator ARP sp. z o.o., spółce zależnej od Agencji Rozwoju Przemysłu SA (będącej własnością polskiego Skarbu Państwa), w celu zapłaty wierzytelności publicznoprawnych podlegających restrukturyzacji (podatki i składki na ubezpieczenia społeczne).

8 Pismem z dnia 19 maja 2004 r. Komisja poinformowała Rzeczpospolitą Polską, że postanowiła wszcząć formalne postępowanie wyjaśniające w sprawie pomocy na restrukturyzację przyznanej HCz jako producentowi stali. Decyzja ta została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* w dniu 12 sierpnia 2004 r. (Dz.U. C 204, s. 6, zwana dalej „decyzją o wszczęciu postępowania") w autentycznej wersji językowej (język polski) i poprzedzona jej streszczeniem w innych językach urzędowych. Komisja zwróciła się do wszystkich zainteresowanych stron o przedstawienie uwag dotyczących okoliczności faktycznych i analizy prawnej zamieszczonych w decyzji o wszczęciu postępowania. Otrzymała uwagi od Rzeczypospolitej Polskiej i czterech zainteresowanych stron.

9 Po przeprowadzeniu postępowania Komisja doszła do wniosku, że wbrew jej początkowym wątpliwościom środki mające na celu restrukturyzację HCz zgodnie z przepisami ustawy o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy z dnia 30 października 2002 r. (Dz.U. nr 213, poz. 1800, z późn. zm.) nie stanowiły pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE. Komisja stwierdziła natomiast, że HCz skorzystała na różnych podstawach z pomocy państwa w okresie od 1997 r. do 2002 r. Komisja stwierdziła, że wspomniana pomoc była częściowo zgodna ze wspólnym rynkiem, ale zażądała jej zwrotu w części, którą uznała za niezgodną ze wspólnym rynkiem, czyli kwoty 19 699 452 PLN (zwanej dalej „sporną pomocą").

10 W dniu 5 lipca 2005 r. Komisja wydała decyzję 2006/937/WE w sprawie pomocy państwa nr C 20/04 (ex NN 25/04) na rzecz Huty Częstochowa SA (Dz.U. 2006, L 366, s. 1, zwaną dalej „decyzją w sprawie pomocy państwa"). Jej art. 3 przewiduje:

„1. Pomoc państwa w wysokości 19 699 452 PLN, jakiej [Rzeczpospolita] Polska udzieliła [HCz] w okresie od 1997 r. do maja 2002 r. w formie pomocy operacyjnej i pomocy na cele restrukturyzacji zatrudnienia, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem.

2. [Rzeczpospolita] Polska podejmie wszelkie niezbędne środki, aby odzyskać od [HCz], Regionalnego Funduszu Gospodarczego, [MH] i [Operatora ARP] pomoc, o której mowa w [ust. 1], udzieloną bezprawnie [HCz]. Wszystkie te przedsiębiorstwa ponoszą solidarną odpowiedzialność za zwrot tej pomocy.

Zwrot pomocy nastąpi bezzwłocznie i zgodnie z procedurami prawa krajowego, pod warunkiem że zezwalają one na natychmiastowe i skuteczne wykonanie niniejszej decyzji. Do sum podlegających zwrotowi doliczone zostaną odsetki za cały okres od dnia przyznania pomocy [HCz] do jej faktycznego odzyskania. Odsetki naliczone zostaną zgodnie z przepisami określonymi w rozdziale V rozporządzenia […] nr 794/2004.

3. […]".

11 Zgodnie z porozumieniem z dnia 30 września 2005 r., które weszło w życie w dniu 7 października 2005 r., ISD Polska sp. z o.o. (działając wówczas pod firmą ZPD Steel sp. z o.o., zwana dalej „ISD"), będąca w 100% spółką zależną Industrial Union of

Donbass Corp. (zwanej dalej „IUD") nabyła od HCz wszystkie akcje MH i MH Plus, a także dziesięciu pozostałych spółek zależnych HCz. Na mocy umowy również z dnia 30 września 2005 r., która weszła w życie w dniu 7 października 2005 r., ISD nabyła od Towarzystwa Finansowego Silesia sp. z o.o. wszystkie akcje HSCz. ISD stała się zatem właścicielem HSCz, MH, MH Plus i dziesięciu pozostałych spółek zależnych HCz.

12 Po sprzedaży HCz dokonała zmiany firmy, która obecnie brzmi: Regionalny Fundusz Gospodarczy SA (zwany dalej „skarżącą"). Skarżąca nadal znajduje się w pełni w posiadaniu polskiego Skarbu Państwa, ale jest właścicielem jedynie nielicznych nieruchomości niezwiązanych z hutnictwem.

13 Pismem z dnia 17 lutego 2006 r. Komisja zwróciła się do władz polskich o wskazanie stóp oprocentowania zwrotu spornej pomocy przez solidarnych dłużników, o których mowa w art. 3 ust. 2 decyzji w sprawie pomocy państwa. W odpowiedzi z dnia 13 marca 2006 r. władze polskie zaproponowały stopy oprocentowania zwrotu spornej pomocy i metodę obliczania odsetek. Zaproponowały między innymi jako podstawę w odniesieniu do okresu od 1997 r. do 1999 r. stałą stopę oprocentowania pięcioletnich obligacji Skarbu Państwa wyrażonych w PLN, a w odniesieniu do okresu od 2000 r. do daty przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej stopę oprocentowania dziesięcioletnich obligacji Skarbu Państwa wyrażonych w PLN. Poza tym biorąc pod uwagę sytuację na rynkach kapitałowych w Polsce w tym okresie, która charakteryzowała się bardzo wysokimi, ale szybko spadającymi stopami, władze polskie zażądały, aby stopy te były corocznie uaktualniane i aby odsetki nie były obliczane według metody składanej.

14 W skierowanym do polskich władz piśmie z dnia 7 czerwca 2006 r. Komisja stwierdziła, że stopą oprocentowania zwrotu spornej pomocy powinna być w odniesieniu do całego rozpatrywanego okresu stała stopa oprocentowania pięcioletnich obligacji Skarbu Państwa wyrażonych w PLN i że na mocy art. 11 ust. 2 rozporządzenia nr 794/2004 ta stopa oprocentowania powinna być obliczana według metody składanej.

Przebieg postępowania i żądania stron

15 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 18 października 2006 r. skarżąca wniosła niniejszą skargę.

16 W odrębnym piśmie zarejestrowanym w sekretariacie Sądu w tym samym dniu skarżąca złożyła wniosek o zastosowanie środków tymczasowych na podstawie art. 242 WE, w celu zawieszenia wykonania art. 3 decyzji w sprawie pomocy państwa. Postanowieniem z dnia 13 grudnia 2006 r. prezes Sądu odrzucił ten wniosek jako niedopuszczalny.

17 W związku z częściowym odnowieniem składu sędziowskiego Sądu sprawa została przekazana nowemu sędziemu sprawozdawcy. Został on następnie przydzielony do ósmej izby, wobec czego niniejsza sprawa została przekazana tej izbie.

18 Skarżąca nie złożyła repliki w wyznaczonym terminie, który upłynął w dniu 16 marca 2007 r., w związku z czym replika ta nie została załączona do akt sprawy.

19 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd (ósma izba) postanowił otworzyć procedurę ustną, zadać stronom pytania na piśmie i wezwać Komisję do przedstawienia określonych dokumentów. Strony uczyniły to w wyznaczonym terminie.

20 Podczas rozprawy w dniu 4 września 2008 r. wysłuchano wystąpień stron i ich odpowiedzi na zadane przez Sąd pytania.

21 Skarżąca wnosi do Sądu o stwierdzenie nieważności art. 3 ust. 2 akapit drugi decyzji w sprawie pomocy państwa.

22 Komisja wnosi do Sądu o:

— odrzucenie skargi jako niedopuszczalnej;

— tytułem żądania ewentualnego — oddalenie skargi jako bezzasadnej;

— obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

Co do prawa

W przedmiocie dopuszczalności

Argumenty stron

23 Komisja podnosi, że skarżąca nie przedstawiła na poparcie swych zarzutów, z naruszeniem wymogów formalnych określonych w art. 44 § 1 regulaminu Sądu,

jasnych i precyzyjnych argumentów, które umożliwiłyby Komisji przygotowanie obrony, a Sądowi dokonanie kontroli jej argumentacji.

24 W uzasadnieniu swych zarzutów skarżąca przedstawiła tylko trzy ogólne twierdzenia. Niemal całość uzasadnienia skargi znajduje się w jej streszczeniu opublikowanym w Dzienniku Urzędowym.

Ocena Sądu

25 Z orzecznictwa wynika, że jeśli skarga wszczynająca postępowanie przedstawia zarzuty nieważności w sposób wystarczająco jasny i precyzyjny, aby pozwolić stronie pozwanej na przygotowanie obrony, a sądowi wspólnotowemu na dokonanie kontroli sądowej, spełnia ona wymogi minimalne określone w art. 21 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości oraz art. 44 § 1 lit. c) regulaminu Sądu (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 17 marca 1994 r. w sprawie T-43/91 Hoyer przeciwko Komisji, RecFP s. I-A-91, II-297, pkt 22).

26 W rezultacie nie można stwierdzić niedopuszczalności skargi ze względu na nieprzestrzeganie wymogów zawartych w art. 44 § 1 lit. c) regulaminu, w przypadku gdy w skardze zwięźle przedstawiono stawiane zarzuty i gdy ani strona pozwana, która w odpowiedzi na skargę ustosunkowała się do przedstawionych argumentów, ani sąd wspólnotowy nie znajdowały się w sytuacji niemożności zrozumienia podniesionych w tym zakresie argumentów (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 22 czerwca 1994 r. w sprawach połączonych T-97/92 i T-111/92 Rijnoudt i Hocken przeciwko Komisji, RecFP s. I-A-159, II-511, pkt 71).

27 W niniejszym przypadku skarga jest wprawdzie bardzo lakoniczna, jednakże spełnia przedstawione powyżej wymogi minimalne. Jak wynika bowiem z zawartej w odpo-

wiedzi na skargę merytorycznej argumentacji co do istoty sprawy, skarga umożliwiła Komisji skuteczną obronę. Pozwala ona także sądowi wspólnotowemu na dokonanie kontroli sądowej.

28 W konsekwencji należy oddalić podniesiony przez Komisję zarzut niedopuszczalności.

Co do istoty

29 Skarżąca podnosi dwa zarzuty, dotyczące naruszenia po pierwsze art. 87 WE i 88 WE, a także art. 7 ust. 5 rozporządzenia nr 659/1999, a po drugie art. 9 ust. 4 rozporządzenia nr 794/2004.

W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego naruszenia art. 87 WE i 88 WE, a także art. 7 ust. 5 rozporządzenia nr 659/1999

— Argumenty stron

30 Skarżąca podnosi, że art. 87 WE i 88 WE, a także art. 7 rozporządzenia nr 659/1999 jedynie w dwóch przypadkach zezwalają na wydanie decyzji uznającej pomoc przyznaną przez państwo członkowskie za niezgodną ze wspólnym rynkiem: po pierwsze, gdy pomoc została przyznana po przystąpieniu do Unii Europejskiej, a po drugie, gdy pomoc, mimo że została przyznana przed przystąpieniem państwa członkowskiego do Unii Europejskiej, nadal jest stosowana po dniu przystąpienia.

31 Biorąc pod uwagę, że Rzeczpospolita Polska przystąpiła do Unii Europejskiej w dniu 1 maja 2004 r. i że decyzja o przyznaniu pomocy HCz pomiędzy 1997 r. a 2002 r. nie była stosowana po przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej, Komisja według skarżącej nie miała prawa przeprowadzenia oceny, czy sporna pomoc była zgodna czy też niezgodna ze wspólnym rynkiem, a w związku z tym nie miała prawa wypowiadać się na temat obliczania odsetek za okres od dnia przyznania HCz pomocy do dnia jej rzeczywistego odzyskania. Komisja była upoważniona jedynie do nałożenia obowiązku zwrotu odsetek za okres od dnia 2 maja 2004 r. (dzień następujący po dniu wejścia w życie traktatu o przystąpieniu) do dnia ich rzeczywistej zapłaty.

32 Pomoc przyznana przez Rzeczpospolitą Polską w okresie od 1997 r. do 2002 r. nie mogła wpłynąć na handel wewnątrzwspólnotowy, ponieważ dotyczyła ona rynku państwa, które w dniu przyznania spornej pomocy nie było państwem członkowskim Unii Europejskiej. Poza tym według skarżącej w załączniku 1 do protokołu nr 8 nie wymieniono HCz, a zatem większa część jego postanowień jej nie dotyczy. Wreszcie, w protokole nr 8 nie objęto kontrolą Komisji lat sprzed przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej.

33 Komisja na wstępie podkreśla, że nie dostrzega związku pomiędzy art. 3 ust. 2 akapit drugi decyzji w sprawie pomocy państwa i wyżej wspomnianymi zarzutami. Poza tym nie zgadza się z argumentacją skarżącej.

— Ocena Sądu

34 Na wstępie należy wyjaśnić związek pomiędzy zarzutem pierwszym a żądaniami przedstawionymi przez skarżącą, które dotyczą jedynie art. 3 ust. 2 akapit drugi decyzji w sprawie pomocy państwa.

35 Po pierwsze bowiem, skarżąca podnosi, że wymogi określone w art. 87 WE i 88 WE nie zostały spełnione, ponieważ w czasie właściwym dla okoliczności faktycznych sprawy Rzeczpospolita Polska nie była jeszcze członkiem Unii Europejskiej i protokół nr 8 nie miał zastosowania. Kwestionuje zatem co do zasady możliwość zastosowania przepisów wspólnotowych z zakresu pomocy państwa ratione temporis i ratione personae.

36 Po drugie, niezgodność spornej pomocy ze wspólnym rynkiem została stwierdzona w art. 3 ust. 1 decyzji w sprawie pomocy państwa, podczas gdy jedyny zaskarżony przez skarżącą przepis, czyli art. 3 ust. 2 akapit drugi tej decyzji, dotyczy jedynie obliczania odsetek.

37 Podczas rozprawy zwrócono się zatem do skarżącej o wyjaśnienie znaczenia jej skargi i żądań. W odpowiedzi skarżąca wskazała co do zasady, że wprawdzie celem jej zarzutu pierwszego jest stwierdzenie nieważności decyzji w sprawie pomocy państwa w całości, jednakże „z przyczyn politycznych" jej zarząd postanowił wnieść o to, aby w przypadku gdy zarzut ten zostanie uwzględniony, stwierdzenie nieważności decyzji w sprawie pomocy państwa zostało ograniczone do przepisu dotyczącego odsetek, czyli art. 3 ust. 2 akapit drugi tej decyzji.

38 W związku z tym należy rozumieć zarzut pierwszy w ten sposób, że jego celem jest wyłącznie uchylenie odsetek należnych za okres poprzedzający przystąpienie Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej.

39 Co się tyczy, po pierwsze, możliwości zastosowania ratione temporis przepisów wspólnotowych z zakresu pomocy państwa, strony nie podważają okoliczności, że art. 87 i 88 WE co do zasady nie mają zastosowania do pomocy przyznanej przed przystąpieniem, która nie jest już stosowana po przystąpieniu.

40 W związku z powyższym Komisja w celu uzasadnienia swej kompetencji opiera się na protokole nr 8 jako lex specialis. Należy zatem zbadać, czy postanowienia protokołu nr 8 upoważniają Komisję do objęcia spornej pomocy jej kompetencjami kontrolnymi z zakresu pomocy państwa i czy stanowią one wystarczającą podstawę prawną dla zakazania tej pomocy.

41 W tym względzie należy przypomnieć, że protokół nr 8 odwołuje się do pomocy przyznanej w okresie od 1997 r. do 2003 r. Zatwierdza on ograniczoną kwotę pomocy na restrukturyzację przyznaną w tym okresie (czyli przed przystąpieniem Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej) określonym przedsiębiorstwom wymienionym w załączniku 1 i zakazuje w zamian przyznawania jakiejkolwiek innej pomocy państwa na restrukturyzację hutnictwa.

42 Punkt 6 akapit pierwszy protokołu nr 8 przewiduje w szczególności, że w żadnym przypadku całkowita wartość pomocy wypłaconej w okresie od 1997 r. do 2003 r. nie przekroczy kwoty 3 387 070 000 PLN. Punkt 6 akapit trzeci protokołu nr 8 wyjaśnia, że Rzeczpospolita Polska nie udzieli żadnej dodatkowej pomocy państwa na cele restrukturyzacji polskiego hutnictwa. W związku z tym wbrew twierdzeniom skarżącej zastosowanie z mocą wsteczną protokołu nr 8 jest potwierdzone w jego pkt 6, który dotyczy okresu od 1997 r. do 2003 r.

43 W konsekwencji z samej treści protokołu nr 8 wynika, że ma on zastosowanie do pomocy przyznanej przed przystąpieniem Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej. Celem bowiem protokołu nr 8 jest ustanowienie całościowego systemu odnoszącego się do zatwierdzania pomocy na restrukturyzację polskiego hutnictwa, a nie tylko uniknięcie łączenia pomocy przez przedsiębiorstwa będące jej beneficjentami.

44 Z powyższego wynika, że protokół nr 8 stanowi w stosunku do art. 87 WE i 88 WE lex specialis, który rozszerza kontrolę pomocy państwa przeprowadzaną przez Komisję na mocy traktatu WE na pomoc przyznaną na restrukturyzację polskiego hutnictwa w okresie od 1997 r. do 2003 r.

45 Co się tyczy, po drugie, argumentu dotyczącego możliwości zastosowania ratione personae protokołu nr 8, zgodnie z którym protokół ten nie dotyczy przedsiębiorstw niewymienionych w załączniku 1, należy stwierdzić, że protokół ten dotyczy polskiego hutnictwa w całości, czyli obejmuje w sposób dorozumiany skarżącą. Oprócz tego bowiem, że pkt 6 akapit trzeci protokołu nr 8 narzuca całkowitą wartość pomocy i wyklucza wszelkie środki pomocowe w nim nieprzewidziane, to pkt 3 tegoż protokołu wyraźnie stanowi, że tylko przedsiębiorstwa wymienione w załączniku 1 (przedsiębiorstwa będące beneficjentami pomocy) mogą skorzystać z pomocy państwa w ramach programu restrukturyzacji polskiego hutnictwa. Gdyby można było przyjąć, że przedsiębiorstwo niewymienione w załączniku 1 może zachować otrzymane przed przystąpieniem nieograniczone kwoty pomocy na restrukturyzację bez obniżania w zamian zdolności produkcyjnych, protokół nr 8 byłby pozbawiony jakiegokolwiek sensu.

46 Wreszcie, w zakresie w jakim skarżąca podważa postanowienia zamieszczone w protokole nr 8, skarga jest niedopuszczalna, ponieważ postanowienia protokołu nr 8 wchodzą w zakres prawa pierwotnego.

47 W konsekwencji zarzut pierwszy należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego naruszenia art. 9 ust. 4 rozporządzenia nr 794/2004

— Argumenty stron

48 Skarżąca zarzuca Komisji, że nie określiła w decyzji w sprawie pomocy państwa stopy oprocentowania zwrotu spornej pomocy. Ze względu na brak pięcioletnich międzybankowych stóp transakcji swap w Polsce przed jej przystąpieniem do Unii Europejskiej, zgodnie z art. 9 ust. 4 rozporządzenia nr 794/2004 Komisja i Rzeczpospolita Polska powinny były zawrzeć porozumienie. Takie porozumienie powinno wynikać z decyzji w sprawie pomocy państwa lub innej decyzji wydanej przez Komisję,

ponieważ jedynie w taki sposób można byłoby umożliwić podmiotom gospodarczym zobowiązanym do zwrotu pomocy publicznej wszczęcie z organami określającymi stopy oprocentowania sporu co do istoty sprawy.

49 Komisja kwestionuje te argumenty.

— Ocena Sądu

50 Wobec tego, że skarżąca podważa metodę obliczania odsetek zawartą w decyzji w sprawie pomocy państwa, należy podnieść, że stwierdzenia zawarte w art. 3 ust. 2 akapit drugi tej decyzji mają charakter w pełni deklaratoryjny, ponieważ ograniczają się do odwołania do stosownych przepisów rozdziału V rozporządzenia nr 794/2004. Metoda obliczania odsetek wynika bowiem z samego rozporządzenia nr 794/2004. Tymczasem skarżąca nie podnosi w odniesieniu do tego rozporządzenia zarzutu niezgodności z prawem.

51 W odniesieniu do podnoszonej konieczności zawarcia porozumienia pomiędzy Komisją a Rzecząpospolitą Polską należy stwierdzić, że w motywie 147 decyzji w sprawie pomocy państwa Komisja wyraźnie uznała, że w związku z tym, że dla Polski nie były dostępne pięcioletnie międzybankowe stopy transakcji swap za okres, którego dotyczy przyznanie spornej pomocy, zastosowana stopa procentowa zwrotu pomocy powinna być oparta zgodnie z art. 9 ust. 4 rozporządzenia nr 794/200 na dostępnej stopie procentowej, którą należy uznać za właściwą dla tego okresu.

52 Artykuł 9 ust. 4 rozporządzenia nr 794/2004 przewiduje natomiast jedynie, że ustalenia stopy oprocentowania zwrotu pomocy należy dokonać w „ścisłej współpracy” z danym państwem członkowskim, ale nie wymaga zawarcia „porozumienia”.

53 W tym względzie z korespondencji pomiędzy Komisją a władzami polskimi, którą Komisja przedstawiła w odpowiedzi na pytanie Sądu, wynika, że ustalenie stopy oprocentowania zwrotu spornej pomocy rzeczywiście zostało dokonane w „ścisłej współpracy" z Rzecząpospolitą Polską. W piśmie z dnia 13 marca 2006 r. polskie władze zaproponowały bowiem jako stopę oprocentowania zwrotu pomocy stopy oprocentowania, odpowiednio, pięcioletnich lub dziesięcioletnich obligacji Skarbu Państwa. Poza tym biorąc pod uwagę sytuację istniejącą na rynkach kapitałowych w Polsce w tym okresie, która charakteryzowała się bardzo wysokimi, ale szybko spadającymi stopami, zażądały, aby stopy te były corocznie uaktualniane i aby odsetki nie były obliczane według metody składanej.

54 Komisja przyjęła w zasadniczej części te propozycje. Stwierdziła wprawdzie, że ze względu na spójność zamiast zastosowania dwóch różnych stóp należy w całym okresie od 1997 r. do 2004 r. zastosować tylko stopę oprocentowania obligacji pięcioletnich, jednakże przy ustalaniu stopy procentowej mającej zastosowanie zgodnie z art. 9 ust. 4 rozporządzenia nr 794/2004 Komisja dysponowała pewnym zakresem uznania. Zastosowanie jednej stopy nie zostało zresztą zakwestionowane przez skarżącą.

55 Co się tyczy metody stosowania odsetek, a w szczególności obliczania odsetek według metody składanej, prawdą jest, że Komisja odrzuciła argument Rzeczypospolitej Polskiej dotyczący naliczania odsetek od odsetek. Jednakże art. 11 ust. 2 rozporządzenia nr 794/2004 wyraźnie wyjaśnia, że stopa procentowa jest stosowana według metody składanej do dnia zwrotu pomocy i że odsetki narosłe w jednym roku podlegają oprocentowaniu w każdym następnym roku. Poza tym art. 13 rozporządzenia nr 794/2004 przewiduje, że jego art. 9 i 11 stosuje się w związku z każdą decyzją o zwrocie pomocy notyfikowaną po dniu wejścia w życie tego rozporządzenia. Ponieważ rozporządzenie nr 794/2004 weszło w życie w maju 2004 r., miało zatem zastosowanie w momencie wydania decyzji w sprawie pomocy państwa, a w rezultacie Komisja była zobowiązana do zażądania, aby odsetki zostały obliczone według metody składanej.

56 W takich okolicznościach i biorąc pod uwagę fakt, że władze polskie zaproponowały sporne stopy referencyjne, nie można stwierdzić, że Komisja naruszyła ciążący na niej

obowiązek ustalenia stopy oprocentowania zwrotu spornej pomocy w ścisłej współpracy Rzecząpospolitą Polską czy też że popełniła oczywisty błąd w ocenie.

57 Wreszcie, Komisja nie miała obowiązku wskazać w decyzji w sprawie pomocy państwa stopy oprocentowania zwrotu spornej pomocy, zważywszy, że nie była ona nawet zobowiązana do precyzyjnego określenia głównej kwoty pomocy podlegającej odzyskaniu i że mogła się ograniczyć do wskazania metod umożliwiających państwu członkowskiemu obliczenie wysokości pomocy [zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 31 maja 2006 r. w sprawie T-354/99 Kuwait Petroleum (Nederland) przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-1475, pkt 67 i przytoczone tam orzecznictwo].

58 Z powyższego wynika, że zarzut dotyczący naruszenia art. 9 ust. 4 rozporządzenia nr 794/2004 należy oddalić.

59 Wobec tego, że wszystkie zarzuty skarżącej zostały oddalone, skarga powinna zostać oddalona w całości.

W przedmiocie kosztów

60 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Wobec tego, że skarżąca przegrała sprawę, należy obciążyć ją kosztami zgodnie z żądaniami Komisji.

Z powyższych względów

SĄD (ósma izba)

orzeka, co następuje:

1) Skarga zostaje oddalona.

2) Regionalny Fundusz Gospodarczy SA zostaje obciążony kosztami postępowania.

Martins Ribeiro Papasavvas Dittrich

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 1 lipca 2009 r.

Podpisy

Spis treści

Ramy prawne . . . . . II - 2251

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu . . . . . II - 2258

Przebieg postępowania i żądania stron . . . . . II - 2262

Co do prawa . . . . . II - 2263

W przedmiocie dopuszczalności . . . . . II - 2263

Argumenty stron . . . . . II - 2263

Ocena Sądu . . . . . II - 2264

Co do istoty . . . . . II - 2265

W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego naruszenia art. 87 WE i 88 WE, a także art. 7 ust. 5 rozporządzenia nr 659/1999 . . . . . II - 2265

— Argumenty stron . . . . . II - 2265

— Ocena Sądu . . . . . II - 2266

W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego naruszenia art. 9 ust. 4 rozporządzenia nr 794/2004 . . . . . II - 2269

— Argumenty stron . . . . . II - 2269

— Ocena Sądu . . . . . II - 2270

W przedmiocie kosztów . . . . . II - 2272